

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 347.7

В.О. Хома,

*кандидат юридичних наук, доцент,
заступник завідувача відділу наукових досліджень з правових питань митної справи,
Державний науково-дослідний інститут митної справи*

Е.С. Молдован,

*кандидат наук з державного управління, старший науковий співробітник відділу
наукових досліджень з правових питань митної справи,
Державний науково-дослідний інститут митної справи*

СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Постановка проблеми. Ефективність функціонування системи охорони та захисту прав інтелектуальної власності (далі – ПІВ) залежить від чіткої зорієнтованості та стратегічної спрямованості усіх правових норм та заходів, якими врегульовуються відносини у сфері інтелектуальної власності, а також визнаються та відновлюються ПІВ у разі їх порушення. Забезпечити цю умову можна лише за визначеності переліку та змісту принципів охорони та захисту ПІВ та їх неухильного дотримання. Це створить підґрунтя для координування дій усіх суб'єктів, уповноважених здійснювати охорону та захист ПІВ, контролю за ними, послідовності виконання цими суб'єктами своїх функцій. Крім того, дотримання даних принципів сприятиме стимулюванню творчої інтелектуальної діяльності, формуванню креативного середовища у суспільстві, поліпшенню економічного та інвестиційного клімату у державі, пришвидшенню темпів науково-технічного прогресу тощо.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Висвітленню проблеми охорони та захисту ПІВ присвячені наукові праці вітчизняних дослідників, зокрема, Бошицького Ю., Гаврилшина А., Іваценка В., Жарова В., Стефанчука Р., Ястремської О. Більше досліджень у теоретико-правових і галузевих напрацюваннях вітчизняних

і закордонних авторів, зокрема Алексева С., Венгерова А., Дозорцева В., Іоффе О., Матузова Н., Покровського Й., Стрижак І., Халфиної Р., Шершеневича Г., Шишки Р., здійснювалось щодо розгляду такої категорії як «інтелектуальна власність». Разом із тим, залишаються не достатньо вивченими такі важливі засади охорони та захисту ПІВ, як їх принципи.

Мета написання статті – формулювання та розкриття змісту системи принципів охорони та захисту ПІВ.

Результати дослідження. Для усвідомлення, формулювання та систематизації принципів охорони та захисту ПІВ необхідно виходити з того, що система охорони та захисту ПІВ складається зі сукупності трьох взаємопов'язаних елементів: правових норм, що регулюють відносини з приводу створення і використання об'єктів інтелектуальної власності; заходів, спрямованих на визнання та відновлення ПІВ у разі їх порушення; а також органів, які здійснюють такі заходи.

Враховуючи те, що неточний термін може бути джерелом непорозуміння між фахівцями, існує об'єктивна необхідність у визначенні сутності понятійного апарату даного дослідження. Термін «принцип» у перекладі з латинської мови означає «початок», «першооснова», «первинність» [1].

Принцип – це основна підвалина функціонування будь-якої соціальної системи (у тому числі – правової), котра впливає на всі елементи цієї системи та детермінує їх характерні риси. Принципи не завжди мають нормативне закріплення, проте за принципами, на яких заснований правовий порядок, можна визначити характер правових норм, заходів, а також діяльності органів, які реалізують ці норми та заходи.

У процесі визначення поняття принципів права можна виділити дві концепції, які сформувались у правовій доктрині.

Згідно з першою концепцією – позитивістською, принципи права – це ідеї, теоретичні, нормативно-керівні положення того чи іншого виду людської діяльності, які конкретизуються у змісті правових норм та об'єктивно зумовлені матеріальними умовами існування суспільства. Відповідно до другої концепції – природно-правової – принципи права розуміють як керівні ідеї, об'єктивно властиві праву відправні начала, незаперечні вимоги (позитивні зобов'язання), які висувають до учасників суспільних відносин із метою гармонійного поєднання індивідуальних, групових і громадських інтересів, та визначають зміст і спрямованість правового регулювання, відображають найважливіші закономірності соціально-економічної форми [2, с. 40].

Як бачимо, існують різні підходи до розуміння принципів права. Проте, для нашого дослідження особливо цікавим є те, що, визначаючи сутність принципів права, вчені вказують на їх здатність впливати і на норми права, і на правозастосовну діяльність органів [3]. Це, у свою чергу, дає змогу припустити, що правові принципи впливають на характер елементів триєдиної системи охорони та захисту ПІВ: правових норм, заходів та органів.

Поряд із тим, у правовій системі України виділяють групи принципів, огляд яких сприятиме кращим розумінню та систематизації принципів охорони та захисту ПІВ, оскільки перші є вихідними для формування других.

Зокрема, О. Ф. Скакун поділяє усі принципи права на загально-соціальні (економічні, соціальні, політичні, ідеологічні, морально-духовні та інші) та спеціально-соціальні (юридичні) (загальні, галузеві та міжгалузеві).

Найбільш значимими із групи спеціально-соціальних принципів є загальні принципи – свободи, справедливості, рівності, гуманізму, демократизму та законності [4, С.222-224], оскільки вони відображають загальнолюдські цінності. Для досягнення мети дослідження серед загальних принципів важливо розглянути наступні: верховенство права, єдність прав і обов'язків суб'єктів суспільних відносин, превалювання прав і свобод людини над правами держави, гарантованість прав і свобод громадян, взаємна відповідальність держави й особи, презумпція невинуватості, невідворотність відповідальності за вину тощо.

Особливий інтерес у контексті нашого дослідження становлять міжгалузеві принципи права – принципи, які виражають особливості декількох споріднених галузей права, – так як очевидно, що принципи охорони та захисту ПІВ визначаються на межі конституційного, цивільного, кримінального, адміністративного та митного права.

Хоча українське національне законодавство не визначає безпосередньо принципів охорони та захисту ПІВ, але їх можна вивести на основі аналізу законодавчих положень, якими декларуються загальні засади охорони та захисту ПІВ. Такі основи, перш за все, містить Конституція України, яка проголошує, що: кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності; право власності є непорушним; а також, що використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі [5].

Окрім вище згаданих загальноправових, і водночас конституційних, принципів верховенства права, єдності прав і обов'язків суб'єктів суспільних відносин,

превалювання прав і свобод людини над правами держави, гарантованості прав і свобод громадян, взаємної відповідальність держави й особи, пропонуємо виокремити ще й такі принципи охорони та захисту ПІВ: принцип гарантованості права на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; принцип захисту інтелектуальної власності, авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності; принцип забезпечення державою захисту інтелектуальної власності; принцип непорушності ПІВ; принцип домінування суспільних інтересів при використанні ПІВ (тобто, використання інтелектуальної власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі).

Конституційні положення набули розвитку у Цивільному Кодексі України (далі – ЦКУ). Крім загально конституційних принципів, зокрема, таких, як непорушність права інтелектуальної власності, в ЦКУ знайшли своє відображення й інші принципи охорони та захисту ПІВ: співвідношення ПІВ та права власності, за яким ПІВ та право власності на річ не залежать одне від одного; виключного права правовласника на використання об'єкта ПІВ та перешкоджання його неправомірному використанню; відповідальності за порушення ПІВ; судового захисту ПІВ [6].

Отже, ЦКУ розкриває та деталізує зміст конституційних положень, які є базовим для реалізації охорони та захисту ПІВ. На нашу думку, на відміну від ЦКУ, Кримінальний Кодекс України (далі – ККУ) [7] та Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [8] не стільки розкривають зміст конституційних норм щодо принципів охорони та захисту ПІВ, скільки забезпечують їх реалізацію. Зокрема, забезпечення реалізації принципів гарантованості прав і свобод громадян, забезпечення державою захисту інтелектуальної власності, непорушності ПІВ, взаємної відповідальність держави й особи;

невідворотності відповідальності за вину, презумпції невинуватості при визначенні вини особи здійснюється шляхом встановлення кримінальної та адміністративної відповідальності за порушення авторського права і суміжних прав; порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію; незаконне збирання та розголошення інформації, що становить комерційну таємницю, яка містить відомості, пов'язані з об'єктами інтелектуальної власності; незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва.

Подібне завдання – забезпечення реалізації принципів охорони та захисту ПІВ – виконують положення Митного Кодексу України (далі – МКУ) [9] шляхом встановлення особливостей здійснення митного контролю і митного оформлення товарів, що містять об'єкти ПІВ. Ці особливості передбачають ведення митного реєстру товарів, що є об'єктами ПІВ, призупинення митного оформлення таких товарів, прийняття рішення про знищення зазначених товарів за підозрою у порушенні ПІВ, зміни маркування на товарах та їх упакуванні з метою усунення ознак порушень або продовження митного оформлення в установленому порядку після узгодження протиріч між правовласником об'єктів ПІВ та власником товару. Виходячи із їхнього змісту, пропонуємо сформулювати наступні принципи охорони та захисту ПІВ: принцип пріоритетності прав та інтересів суб'єктів, що переміщують об'єкти інтелектуальної власності через митний кордон над правами та інтересами держави, який впливає зі змісту п. 4 ст. 3 МКУ [9]; принцип централізованого контролю за дотриманням прав суб'єктів інтелектуальної власності, сутність якого проявляється у створенні та використанні митного реєстру; принцип ініціативності правовласника, який полягає у тому, що переважна кількість заходів щодо захисту прав суб'єктів інтелектуальної власності при переміщенні товарів через митний кор-

дон України здійснюється за їх заявою. Винятком із цього правила є можливість призупинення митного оформлення товарів за ініціативою митниці за умови наявності визначеного Кабінетом Міністрів України виключного переліку підстав вважати, що внаслідок переміщення через митний кордон можуть бути порушені ПІВ.

Даний перелік принципів не претендує на вичерпність, оскільки при більш детальному розгляді положень МКУ можна вивести й інші принципи охорони та захисту ПІВ. Вихідним пунктом для їх формулювання могли б стати принципи діяльності державних органів, що здійснюють державну митну справу (розділ XX МКУ [9]). Але сьогодні вітчизняне законодавство не декларує таких принципних положень. З огляду на це, вважаємо за доцільне визначити принципи діяльності цих органів, подібно до того, як вони визначені в законах України «Про державну службу України» [10], «Про міліцію» [11], «Про Державну прикордонну службу України» [12] тощо. Дозволимо собі не зупинятися детально на цій проблемі, оскільки вважаємо, що вона становить значний інтерес для окремого наукового дослідження.

Окрім того, визначення принципів охорони та захисту ПІВ відбулося на рівні світової спільноти і знайшло своє закріплення у міжнародних нормативно-правових актах. При цьому, виходячи із мети охорони та захисту ПІВ, у міжнародних нормативно-правових актах розмежовано принципи охорони та принципи захисту ПІВ. Тобто, мета охорони і захисту ПІВ виступає основоположним критерієм для визначення відмінностей між власне охороною та захистом, а отже – для формування переліку принципів, відповідно до яких здійснюється охорона ПІВ, та принципів, які є базою для здійснення захисту.

Мета правової охорони ПІВ – активізувати правовий механізм законного запобігання можливості використання результатів інтелектуальної діяльності третіми особами з комерційною метою. Захист ПІВ здійснюється в адміністративному та судо-

вому порядку з метою відновлення становища власників ПІВ у випадку, якщо такі права були порушені.

Із врахуванням вище викладеного, охарактеризуємо принципи охорони та принципи захисту ПІВ, задекларовані у міжнародних документах.

Паризький Акт від 24 липня 1971 р., змінений 02 жовтня 1979 р., Бернської Конвенції про охорону літературних та художніх творів визначає такі принципи охорони ПІВ: «національного режиму», «автоматичної охорони», «незалежності охорони» та презумпції авторства [10]. Розкриємо їх зміст.

Відповідно до принципу «національного режиму» охорона творів як об'єктів інтелектуальної власності, створених в одній із країн-учасниць Конвенції, повинна здійснюватися в інших країнах-учасницях на тому ж рівні й в тому ж обсязі, що й по відношенню до об'єктів інтелектуальної власності, створених у цих та інших країнах. Кожна країна-учасниця надає громадянам інших країн-учасниць щонайменше ті ж авторські права, що і власним громадянам. Урегулювання питань щодо використання авторських прав на об'єкти інтелектуальної власності відбуваються за законами країни-учасниці, на території якої вони видаються, публічно виконуються, передаються в ефір тощо. Жоден імпорту іноземного законодавства в авторсько-правові відносини всередині країни не допускається: закон про авторське право конкретної країни-учасниці Конвенції застосовується до будь-яких творів, які використовуються на її території, незалежно від того, де ці твори були створені.

Принцип «автоматичної охорони» означає, що охорона об'єктів інтелектуальної власності надається автоматично і не обумовлюється формальними умовами реєстрації, депонування тощо. Авторське право не вимагає для використання будь-яких попередніх формальностей і виникає автоматично в момент фіксації твору в матеріальній формі (для громадян країн-членів конвенції) або першої публікації (для опу-

блікованих у цих країнах творів іноземних авторів).

Згідно з принципом «незалежності охорони» володіння наданими правами та їх реалізація не залежить від існування охорони в країні походження твору. Дія цього принципу не поширюється на твори, строк охорони яких уже закінчився у країні походження твору.

Зміст принципу презумпції авторства полягає у тому, що за відсутності доказів зворотного, автором вважається той, чие ім'я або псевдонім зазначені на обкладинці книги. Авторство твору визначається за законами країни його походження.

Стокгольмський акт, який для світової спільноти набув чинності 26 березня 1970 р., а для України – 25 грудня 1991 р., Паризької Конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р. встановлює Принципи охорони товарних знаків [14]. За принципом формальної взаємності держави взаємно забезпечують рівність іноземців у конкретних правах із власними громадянами. За допомогою даного принципу зберігається національний режим країн-учасниць Паризької Конвенції.

Для збереження первісного вигляду товарного знаку на територіях країн-учасниць Конвенції важливим є принцип конвенційної охорони товарних знаків у незмінному вигляді (*telle quelle*): кожен товарний знак, належним чином зареєстрований у країні походження, може бути заявленим в інших країнах-учасницях Конвенції і охороняється таким, яким він є.

Логічним продовженням принципу конвенційної охорони є принцип конвенційного пріоритету товарного знаку. Він означає, що особа, яка подала заявку на реєстрацію товарного знаку в одній із країн-учасниць Конвенції, має переважне право на реєстрацію свого товарного знаку протягом шести місяців і в інших країнах-учасницях. Підставою для використання права пріоритету є належним чином оформлена заявка, що вже подана в одній із країн-членів. Заявник не зобов'язаний подавати заявку на товарний знак одночасно в усі краї-

ни, в яких він бажає одержати його правову охорону.

Останнє із вище викладених положень деталізовано у принципі незалежності національної реєстрації товарного знаку, згідно з яким припинення чинності або анулювання реєстрації знака в одній із країн-членів не впливає на дійсність реєстрації знака в інших країнах-членах.

Римська Конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення від 26 жовтня 1961 р. проголошує принцип «національного режиму охорони», який означає, що національним законодавством держави-учасниці Конвенції встановлюється правовий режим охорони виконавців щодо здійснених, переданих в ефір або вперше записаних виконавць, виробників фонограм, вперше записаних або вперше опублікованих, організацій мовлення, штаб-квартири яких розташовані на території країни-учасниці, щодо телерадіомовлення, здійснюваного за допомогою передавачів, розташованих на території країни-учасниці [15].

До міжнародних нормативно-правових документів, які визначають принципи захисту ПІВ, належать Женевська Конвенція про захист виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм від 29 жовтня 1971 р. [16], Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми (Женевський Договір) від 20 грудня 1996 р. [17] та Женевський Договір про патентне право від 01 червня 2002 р. [18]

Женевська Конвенція про захист виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм від 29 жовтня 1971 р. встановлює принцип «національного режиму»: кожна держава-учасниця зобов'язується охороняти інтереси виробників фонограм, які є громадянами інших країн-учасниць, від виробництва копій фонограм без згоди виробника і від ввозу таких копій кожного разу, коли згадані виробництво або ввіз здійснюється з метою їх розповсюдження серед публіки, а також від розповсюдження цих копій серед публіки [16]. Цей же прин-

цип задекларований і у Договорі Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми (Женевському Договорі) від 20 грудня 1996 р.: кожна Договірна Сторона надає громадянам інших Договірних Сторін такий самий режим, як і власним громадянам щодо виключних прав, спеціально наданих цим Договором, і права на винагороду [17].

Женевський Договір про патентне право від 01 червня 2002 р. визначає принципи більш сприятливих вимог і відсутності регулювання матеріальних норм патентного права. Перший означає, що Договірна Сторона може пред'являти вимоги, які, з точки зору заявників і власників, є більш сприятливими, ніж вимоги, передбачені у цьому Договорі та Інструкції, за винятком дати подання заявки. Зміст принципу відсутності регулювання матеріальних норм патентного права полягає у тому, що виключно за Договірною Стороною зберігаються права встановлювати на свій розсуд вимоги застосовного матеріального права щодо патентів [18].

Отже, на рівні міжнародних нормативно-правових актів розмежовуються принципи охорони та захисту ПІВ.

Викладений матеріал дає можливість здійснити класифікацію принципів охорони та захисту ПІВ за кількома критеріями. За критерієм відображення змісту принципів у джерелах права їх можна розподілити на ті, що відображені у міжнародних

джерелах і вітчизняних джерелах. Принципи, які відображені у вітчизняних джерелах права, в свою чергу, поділяються на конституційні принципи, принципи, зміст яких відображений у кодексах (ЦКУ, ККУ, КУпАП, МКУ), принципи, зміст яких відображений у законах. За ступенем узагальнення принципи охорони та захисту ПІВ поділяються на загальні та спеціальні. За метою здійснення заходів можна виокремити принципи охорони та принципи захисту ПІВ.

Висновки. Підсумуємо, що національне законодавство в нормативному порядку не визначає принципів охорони та захисту ПІВ, проте їх можна й необхідно сформулювати зі змісту різних джерел права у сфері інтелектуальної власності. Найбільш емними у цьому сенсі є міжнародні джерела права, які визначають окремі принципи охорони та захисту ПІВ та розкривають їх зміст. Аналіз відповідних джерел права дав змогу вперше: 1) визначити принципи охорони та захисту ПІВ, 2) визначити критерії їх класифікації, 3) класифікувати ці принципи. У ході дослідження також було виявлено прогалину права у сфері регулювання діяльності органів, що здійснюють державну митну справу, яка полягає у відсутності нормативного визначення принципів діяльності цих органів у МКУ. Запропоновано сформулювати такі принципи та закріпити їх у ХХ розділі МКУ.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Словник іншомовних слів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Article=14621&action=show>.
2. Старчук О.В. Щодо поняття принципів права / О.В. Старчук // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 40-44.
3. Солоненко О.М. Функціональний аспект принципів права у правозастосовній діяльності / О.М. Солоненко // Юридичний часопис НАВС. – 2011. - №1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.naiu.kiev.ua/chasopis/materials/13>.
4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підручник / О.Ф. Скакун. – Харків : Консум, 2006. – 656 с.
5. Конституція України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верхов. Радою 28.06.1996 р.]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

6. Цивільний Кодекс [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верхов. Радою 16.01.2003 р. № 435-IV.]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15?test=qY4Mfbtc78fViiRUZi2r/.7uHI4v.s80msh8Ie6>
7. Кримінальний Кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верхов. Радою 05.04.2001 р. № 2341-III]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верхов. Радою 07.12.1984 р. №8073-X]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
9. Митний Кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верхов. Радою 13.03.2012 р. № 4495-VI]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
10. Про державну службу України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верхов. Радою 16.12.1993 р. № 3723-XII]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3723-12>.
11. Про міліцію [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верхов. Радою 20.12.1990 р. № 565-XII]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/565-12>
12. Про Державну прикордонну службу України [Електронний ресурс] : закон [Прийнято Верхов. Радою 03.04.2003 р. № 661-IV]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/661-15>
13. Паризький Акт Бернської Конвенції про охорону літературних та художніх творів [Електронний ресурс] : міжнародний нормативно-правовий документ [принято 24.07.1971 р., змінено 2.10.1979 р.; ратифіковано Верхов. Радою 31.05.1995 р.]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_051
14. Паризька Конвенція про охорону промислової власності [Електронний ресурс] : міжнародний нормативно-правовий документ [принято 20.03.1883 р.; ратифіковано Верхов. Радою 25.12.1991 р.]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_123
15. Римська Конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення [Електронний ресурс] : міжнародний нормативно-правовий документ [прийнято 26.10.1961 р.; ратифіковано Верхов. Радою 12.06.2002 р.]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_763
16. Женевська Конвенція про захист виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм [Електронний ресурс] : міжнародний нормативно-правовий документ [прийнято 29.10.1971 р.; ратифіковано Верхов. Радою 15.06.1999 р.]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.541.2&nobreak=1>
17. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми [Електронний ресурс] : міжнародний нормативно-правовий документ [прийнято Дипломатичною конференцією 20.12.1996 р.; ратифіковано Верхов. Радою 20.09.2001 р.]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.2953.0>
18. Женевський Договір про патентне право [Електронний ресурс] : міжнародний нормативно-правовий документ [прийнято Міжнародним Союзом патентної кооперації 01.06.2000 р.; ратифіковано Верхов. Радою 22.11.2002 р.]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.5670.0>

Хома В.О., Молдован Е.С. Система принципів охорони та захисту прав інтелектуальної власності

Анотація. У статті сформульовано принципи охорони та захисту прав інтелектуальної власності й розкрито їх зміст на основі аналізу національних та міжнародних норматив-

но-правових актів у сфері інтелектуальної власності. Визначено, критерії класифікації принципів охорони та захисту ПІВ та здійснено їх класифікацію.

Ключові слова: інтелектуальна власність; права інтелектуальної власності; охорона та захист прав інтелектуальної власності; принципи охорони та захисту прав інтелектуальної власності.

Хома В.О., Молдован Э.С. Система принципов охраны и защиты прав интеллектуальной собственности

Аннотация. В статье сформулированы принципы охраны и защиты прав интеллектуальной собственности, а также раскрыто их содержание на основе анализа национальных и международных нормативно-правовых актов в сфере интеллектуальной собственности. Определены критерии классификации принципов охраны и защиты прав интеллектуальной собственности и произведена их классификация.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность; права интеллектуальной собственности; охрана и защита прав интеллектуальной собственности; принципы охраны и защиты прав интеллектуальной собственности.

Khoma V., Moldovan E. System of principles of protection and enforcement of intellectual property rights

Summery. The principles of protection and enforcement of intellectual property rights are determined and their content is disclosed based on the analysis of national and international legal acts in the field of intellectual property in the article. Criteria for the classification of the principles of protection and enforcement of IPR are determined and they are classified.

Keywords: intellectual property; intellectual property rights; protection and enforcement of intellectual property rights; principles of protection and enforcement of intellectual property rights.

